

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Янковий О.Г.

(підпис)

“ ___ ” _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: «ФАКТОРИ ТА РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ
РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та
управління підприємництвом
Граждан Олександр Сергійович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Кошельок Галина Володимирівна

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ АСПЕКТИ ПОКАЗНИКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ	5
1.1. Суть та значення показника рентабельності.....	5
1.2. Фактори, які впливають на рівень рентабельності	11
1.3. Критичний аналіз показників рентабельності підприємства.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	27
2.1. Стан і розвиток кабельної галузі в Україні	27
2.2. Характеристика підприємства та його основні показники фінансово-господарської діяльності	41
2.3. Аналіз рентабельності підприємства	51
2.4. Факторний аналіз рентабельності підприємства ПАТ «Одескабель»...	53
РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	65
3.1. Чинники підвищення рентабельності діяльності підприємства	65
3.2. Заходи підвищення діяльності на підприємстві ПАТ «Одескабель»	71
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	89

ВСТУП

Актуальність теми полягає у тому, що ефективність виробництва оцінюється за допомогою критеріїв в системі економічних показників, одним з яких є рівень рентабельності за допомогою даного показника удосконалюються методи управління виробництвом та досягається динамічність його розвитку. Питання підвищення рівня рентабельності досить суттєво досліджувалась і висвітлювалась у різних підручниках, публікаціях. Так, особливу увагу даного дослідження приділяли такі поважні науковці як Покропивний С.Ф., Ушапова Н.М., Поддєрьогін А.М., Горбонос Ф.В., Болічин У.М., Осипов В.У. та інші, на роботи яких посилається автор кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження полягає у визначенні факторів та резервів підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Завданнями дослідження є:

- дослідити суть та значення показників рентабельності діяльності підприємства;
- визначити фактори, які впливають на рівень рентабельності діяльності підприємства;
- проаналізувати показник рівня рентабельності з позиції ресурсного, витратного та ресурсно-витратного аспекту;
- оцінити стан та розвиток кабельної галузі в Україні;
- подати економічну характеристику підприємства «Одескабель» на основі показників фінансово-господарської діяльності;
- проаналізувати рентабельність підприємства у цілому та у розрізі факторів впливу;
- визначити чинники підвищення рентабельності підприємства;
- розробити та обґрунтувати заходи щодо підвищення рентабельності виробництва.

Об'єктом дослідження є база щодо формування рівня рентабельності, як однієї з найважливіших категорії в економіці на прикладі ПАТ

«Одескабель». *Предметом дослідження* виступають теоретичні та практичні аспекти системи показників рентабельності діяльності підприємства та напрямки їх підвищення.

Методи дослідження. При проведенні дослідження в даній кваліфікаційній роботі використовувались наступні методи: аналізу та синтезу (за допомогою економічної програми 1С Бухгалтерія при наданні характеристики підприємства та при висвітленні основних економічних показників його діяльності, ф.1 Баланс, ф.2 Звіт про фінансові результати); Дюпона (при проведенні факторного аналізу в п. 2.4.; метод ланцюгових підстановок (при висвітленні в п. 2.3. залежності рівня рентабельності від ресурсно-витратних аспектів його формування).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України (Закон України «Про акціонерні товариства; Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні та ін.), матеріали підручників, наукових публікацій та монографічних видань управлінських та зарубіжних науковців, бухгалтерські звіти та аналітичні матеріали підприємства «Одескабель».

Публікації результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Фактори та резерви підвищення рентабельності діяльності підприємства» // Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом. – 2017. – № 27. – С.57-59.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменування) на 6 сторінках і 9 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 97 сторінок комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 83 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 6 рисунків.

ВИСНОВКИ

Виходячи з вищенаведеного можна зробити такі висновки.

1. Збільшення прибутку та підвищення рентабельності підприємств за своїм змістом підлягає всебічному та глибокому дослідженню вітчизняними та зарубіжними науковцями. Прибуток є якісним показником, оскільки його величина відображає зміну доходів підприємства, обсяг витрат, рівень використання ресурсів, пов'язаних з його діяльністю. Отже прибуток синтезує всі сторони роботи підприємства, відображає її ефективність і тому повинен бути постійно об'єктом ретельного фінансового аналізу.

Показники рентабельності повніше, ніж прибуток, характеризують результати господарської діяльності підприємства

Прибуток характеризує загальний фінансовий результат діяльності підприємства. Однак на основі показника прибутку не можна оцінити ефективність виконання господарських операцій. Для цього суму прибутку порівнюють з сумою витрат, пов'язаних із його отриманням, тобто розраховують показники рентабельності.

Рентабельність – це відносний показник, який відображає відношення отриманого ефекту (прибутку) до здійснюваних витрат або ресурсів, що комплексно відображає використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів.

2. Рентабельність підприємства формується під впливом великої кількості взаємопов'язаних факторів, які впливають на результати діяльності підприємства різноспрямовано: одні – позитивно, інші – негативно. Основним розподілом факторів є на внутрішні та зовнішні. Використання внутрішніх чинників може забезпечити достатні темпи зростання рентабельності підприємства.

3. В основу розрахунку показників рентабельності можуть бути покладені різні величини прибутку підприємства. Основні показники рентабельності об'єднуються в такі групи: витратні показники

рентабельності; ресурсні показники рентабельності; доходні показники рентабельності.

4. Кабельна галузь України має позитивну динаміку розвитку. За інформацією УА «Укрелектрокабель», сучасна кабельна промисловість України репрезентована більше ніж 45 виробниками, що перевищує 80 % ринку України. У складних кризових умовах вітчизняні виробники користуються великим попитом на свою продукцію в порівнянні з іноземними товаровиробниками.

5. Проаналізувавши його діяльність можна зазначити, що 2016 рік став для товариства був достатньо успішним. Протягом цього року товариство отримало прибуток від реалізації продукції так и чистий прибуток. Фінансові ресурси у 2016 році використовують ефективно про що свідчить «золоте правило економіки підприємства».

6. Аналіз показників рентабельності показав, що у 2015 і 2016 роках робота товариства є рентабельною, про що свідчать витратні, ресурсні та доходні показники рентабельності. А у 2014 році спостерігається збитковість діяльності підприємства за вище наведеними групами.

7. Факторний аналіз рентабельності дозволив з'ясувати позитивні та негативні фактори, що впливають на зміну рівня рентабельності. Фактори, що негативно впливали на зміну рівня рентабельності діяльності підприємства стали зниження прибутку від реалізації продукції та зростання собівартості продукції.

Факторний аналіз проводився двома методами: методом ланцюгових підстановок та методом виявлення ізольованого впливу факторів.

7. Резервами підвищення рівня рентабельності продажу є: збільшення суми прибутку від реалізації продукції; зниження собівартості продукції, або зменшення витрат на виробництво. Підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, що повинно сприяти зростанню рентабельності підприємства.

8. Розроблено конкретні заходи щодо підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства. Такими заходами стали:

1. *Підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства за рахунок скорочення матеріальних витрат на виробництво.*

2. *Підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства за рахунок зменшення адміністративних витрат.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про акціонерні товариства»: Редакція від 01.01.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
2. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 19.02.2013 р. № 0121-01.– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
3. Бончик У.М. «Економіка підприємства» Київ Атіко 2007р. – 528р.
4. Бондаренко О. Так рождається одесский кабель / Олег Бондаренко, Владимир Смелянский // Сети и бизнес. – 2002. – № 5 (6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sib.com.ua/arhiv_2002/statia_5_2_2002/5_2_2002.htm
5. Горбонос Ф.В. Черевко Ч.В. «Економіка підприємства» Київ Знання 2010р. 463ст.
6. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp/articles-90/>
7. Зайцев Н.Л. «Экономика организации» Москва Экзамен 2000г. 786ст.
8. Лавизина Е. Рынок КПП побеждает экспорт /Елизаветта Лавизина // BUILD Review. – 2010. – №5 (84). – С. 46-49.
9. Лободзинська Т. П. Стан і проблеми виробництва інноваційної продукції підприємств електротехнічної галузі [Електронний ресурс] / Т. П. Лободзинська // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2013. – № 10. – С. 151-160. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2013_10_27

10. Мельник В.У. Шумська А.Н. «Економіка підприємства» Харків ХНЕУ 2013р. 404ст.
11. Осипов В.У. «Економіка підприємства» Одеса Маяк 2015р. 724ст.
12. ПАТ «Одескабель»: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeskabel.com/main-rus/>
13. Принципи (кодекс) корпоративного управління ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». – 2013 р. – 8 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://05758730.smida.gov.ua/>
14. Публічне акціонерне товариство «Одеський кабельний завод «Одескабель»: База даних SMIDA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/participant/05758730>
15. Агапова Т. А. Макроэкономика / Т.А. Агапова, С.Ф. Серегина. – М. 2011. – 343 с.
16. Артамонов Б. В., Мамонова М. Л. Авиатранспортный маркетинг. – ММИИГА, 2009. – 234 с.
17. Бержанір І. А. Рентабельність як основний показник оцінки діяльності підприємства / І. А. Бержанір, Ю. В. Улянич, Н. І. Гвоздей // Вісник ХНДАУ. – 2015. – № 1. – С. 261–265.
18. Білошапка В.А. Резерви зростання результативності бізнесу в умовах економічного спаду / В.А. Білошапка // Актуальні проблеми економіки. 2011. – №1(155). – С. 115–117.
20. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. / І. М. Бойчик. – К. Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
21. Бондар Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2014. – 400 с.
22. Гольдштейн Г.Я. Стратегічний менеджмент : конспект лекцій. Таганрог :ТРТУ, 2015.
23. Господарський кодекс України. Глава 7: ПІДПРИЄМСТВО, ст.62.

24. Довбня С. Б. Методичні особливості показників рентабельності та розробка їх класифікації / С. Б. Довбня, О. Г. Пендик // Молодий вчений. – 2014. – № 5. – С. 94–97.
25. Економіка підприємства : навч. посіб. / Л. О. Болтянська, Л. О. Андреева, О. І. Лисак. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
26. Єпіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Економіка і суспільство. – 2016. – Вип. 3. – С. 189–192.
27. Зайцев Н. Экономика промышленного предприятия. 3-е изд. – М. : ИНФРА – М., 2010. – 358 с.
28. Ілляшенко С.М. Стратегічне управління інноваційною діяльністю підприємства на засадах маркетингу інновацій. / С.М. Ілляшенко. //Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 12(114). – С. 137–139.
29. Кабінет Міністрів України. Постанова від 30 жовтня 2013 р. № 944 "Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року".
30. Кальченко О. М. Функціональне призначення системи управління прибутком підприємства / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна, О. В. Анікейчик // Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики : Матеріали п'ятої міжнар. наук.-практ. конф., 15-16 вересня 2016 р. – Одеса, Атлант, 2016. – С. 276–277.
31. Кондратюк О.М. Синергія інформації в управлінні витратами підприємства. / О.М. Кондратюк, О.В. Школа. // Держава та регіони. –2014. – № 6. – С. 253–255.
32. Немцова Л.Н., Козлюк В.О., Шипилло Е.И. Анализ тенденций развития машиностроения Украины за 2008–2009гг. – Д. : ДНУЭТ, 2010.
33. Нестерова С. В. Аналіз методології розрахунку валового прибутку у формах фінансової звітності / С. В. Нестерова // Науковий вісник 91Мукачівського державного університету. – 2016. – Серія : Економіка. – Вип. 1. – С. 273–277.

34. Пасічник В.Г. Організація виробництва : підручник. / В.Г. Пасічник.– К.: ЦНЛ, 2005. – 248 с.
35. Петрович Й. М. Економіка і фінанси підприємства : навч. посіб. / Й. М.Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Л. : Магнолія, 2014. – 408 с.
36. Петрович Й.М. Економіка підприємства : підручник. / Й.М. Петрович, А.Ф. Кіт, Г.М. Захарчин та ін. Вид. 2-ге, виправл. – Л. : Магнолія плюс, 2006. – 580 с.
37. Пивоносов М. Ю. Влияние мирового экономического кризиса на развитие авиационных перевозок / М.Ю. Пивоносов. – Донецьк : ДонНУ, 2009 – Том 2. – 867 с.
38. Пода, А. К. Мікроекономіка. Збірник задач для економічних спеціальностей : навч. посіб. / А. К. Пода, О. П. Вашків, Л. Л. Куц. – Вид. 2-ге, перероб. та доповнене. – К. : ІСДО, 2005. – 141 с.
39. Податковий кодексу України від 02.12.2010 року № 2755-VI «податок на прибуток підприємств».
40. Поделинска І.А., Бянкін М.В. Стратегічне планування : навч. посіб. – К. : Вид-во ВСГТУ, 2005. – 55 с.
41. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
42. Портна О. В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / О. В.Портна, Н. Ю. Єршова. – Львів : Магнолія, 2015. – 312 с.
43. Раєвнева О. В. Моделі управління розвитком промислового підприємства в умовах трансформації національної економіки / О. В. Раєвнева, І. В. Чанкіна. – К. : Ліра-К, 2013. – 264 с.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати” (Наказ МФУ №87 від 31.03.1999 р.) Зі змінами та доповненнями //www.ligazakon.ua
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2013 р.

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2013 р.

47. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України № 1405-VIII від 02.06.2016 р. зі змінами та доповненнями.

48. Податковий Кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112.

49. Семенов А.Г. Аналіз та вдосконалення оплати праці. / А.Г. Семенов, А.І. Шарко // Держава та регіони. – 2015. – № 6. – С. 232–238.

50. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності [Текст] : навч. посіб. / І. В. Сіменко. – К. : Патерик, 2013. – 384 с.

51. Статистичний щорічник України за 2015 рік ; за ред. І. М. Жук. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 575 с. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436с.

52. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства [Текст] / Л. А. Швайка. – К. : Ліра-К, 2014. – 268 с.

53. Шевченко Л. С. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Л. С. Шевченко. – К. : Ліра-К, 2014. – 208 с.

54. Яркіна Н. М. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – К. : Ліра-К, 2015. – 498 с.

55. Бець М. П. Планування рентабельності виробництва / М. П. Бець // Економіка України. – 2007. – № 2. – С. 40-45.

56. Горлачук В. В. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. В. Горлачук, І. Г. Яненко. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 344 с.

57. Власова Н. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. О. Власова, О. А. Круглова, Л. І. Безгінова. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 270 с.

58. Економічний аналіз : навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін. ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2003. — 556 с.

59. Короткевич О. В. Рентабельність господарської діяльності підприємств / О. В. Короткевич // Економіка і прогнозування. – 2008. – №3. – С. 61-69.

60. Нестерова С. В. Методика розподілу прибутку на підприємствах власності працівників / С. В. Нестерова //

Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 1998. – № 3. –С. 38-42.

61. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Салига С. Я., Дацій Н. В., Корецька С. О. та ін. – К. : ЦНЛ, 2006. – 210 с.

62. Тітов М. В. Моделювання ефективності використання активів підприємства на основі методології розв’язання зворотних задач / М. В. Тітов // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 11. – С. 32-41.

63. Філімоненко О. С. Фінанси підприємства : навч. посіб. – К. : Кондор, 2007. – 400 с.

64. Кошельок Г.В. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства / Кошельок Г.В., Малишко В.С. // [Електронний ресурс]. Економіка та суспільство. – 2016. – № 7. –Режим доступу до журналу:<http://economyandsociety.in.ua>